

በዘር ልዩነት ድህነት ጦስ በጤና እና በሕጻናት ደህንነት ድጋማ ያለ ተጽዕኖ

የዘር ልዩነት ያላቸው ሰዎች በጤና እና በልጆች ደህንነት ላይ እንዴት ይጎዳሉ?

ዘረኝነት፦ የተለያዩ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት ካናዳ ውስጥ የአገሬው ተወላጅ ሕዝቦች እና የቀለም ሰዎች ጤና ላይ እያሌ ነገሮች አሉታዊ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። እንዲሁም ዘረኝነት ባለበት አካባቢ ከመኖር የሚነሳ የሰነ-ልቡናዊ ውጥረት፣ ፍትሃዊነት የጎደላቸው የምጣኔ ሃብት ዕድሎች፣ መናኛ መኖሪያ፣ የምግብ ዋስትና አለመኖር፣ ፍትሃዊነት የጎደላቸው የትምህርትና ሌሎች ማኅበራዊ ሀብቶች ተደራሽነት፣ ለአካባቢ ብክለ ያልተመጣጠነ ተጋላጭነት፣ አደገኛና አስጊ በሆኑ ሥራዎች መሠማራት፣ በጤና ጥበቃ ስርዓት አሠራር አለመታማመን፣ የምጣሪያ ፕሮግራሞችን እንደሚገባ አለመጠቀም፣

ባህላዊ ተደራሽነት፦ የሥነ-አዕምሮ ሥርዓት በእሴቶች ፣ በርዕዮተ-ዓለም እና ልምምድ አሁንም “አውሮፓዊ ማዕከልነት” እንደያዘ ይገኛል። ስለሆነም በዘር ልዩነት ከሚታዩ ሰዎች ጋር በሚደረገው የሥርዓቱ መስተጋብር በእያንዳንዱ ደረጃ ሥርዓታዊ ተግዳሮቶች ላይ ያቀርባል።

ኦሂፕ፡ አዲስ መጠቀሚያ አሂፕ ለማግኘት 3 ወራት መጠበቅ ይኖርባቸዋል - ይህም ላልተጠበቁ የሕክምና ፍልጎቶችና ከአቅም በላይ ለሆኑ ወጭዎች ይዳርጋቸዋል።

የአገሬው ተወላጅ ትኩረት

የዘረኝነት አድልዎ፦ የነጭ ቤተሰቦች ትንሽ የልጆች መበደል ቢደርስባቸውም እንኳ በዘር ልዩነት ከሚታዩ ቤተሰቦች ጋር ሲነጻጸሩ በተሻለ ደረጃ ይገኛሉ። በልጆች ላይ ስለሚደርስ በደል በቅርቡ የተደረገ ጥናት እንዳመለከተው ጥቁር ወጣት ልጆች ከነጭ ወጣት ልጆች ጋር ሲነፃፀሩ 40% የሚያህሉ በፖሊስ የመያዝና የመመርመር ዕድላቸው ከፍተኛ መሆኑን ያሳያል። ቀጥሎ ከጥቁር ሕፃናት በባሰ ደግሞ በልዩነቶች የሚጠቁት የአገሬው ተወላጅ ልጆች ብቻ ናቸው።

ከመጠን በላይ ውክልና፡

ነባር የአገሬው ተወላጆች፣ ጥቁሮችና ሌሎች በዘር የሚታዩ ልጆች በሕጻናት ደንበነት (ድጎማ) ሲስተም ውስጥ ከመጠን በላይ የተወከሉ ናቸው። በቶሮንቶ ውስጥ ጥቁር ካናዳውያን 8.5% ይሆናሉ፤ 40% የሚሆኑት ሕጻናት ግን በልዩ እንክብካቤ የሚረዱ ናቸው።

ሕክምና፦ የአገሬው ተወላጆች እና የቀለም ሰዎች ከዘር ልዩነት መድልዎ የተነሳ በጤና ጥበቃ ሰራተኞች በኩል ለሚደርስ ማንቋሽሽ፣ አክብሮት መጉደልና በቸልታ መታየት ወይም ለሻከረ እያያዝ እንደሚዳረጉ ይናገራሉ።

የአንታሪዮ የሰብአዊ መብት ኮሚሽን እ.ኤ.አ. በ 2017 ባደረገው ጥናት እንዳመለከተው የጤና ሰራተኞች ብዙውን ጊዜ የአገሬውን ተወላጆች የሕመም ምልክቶችን በሚገባ እንደማይመረምሩ ነው።

ምክንያቱም ሰክረዋል ወይም በዕጽ ደንዝዘዋል ብለው ስለሚያስቡ ነው።

በተመሳሳይ ሁኔታ ጥቁሮች በሳይክላ-ሴል ኤሚያ ታምመው ለላህክምና ምርመራ ሲሄዱ ምልክቶቹ ከአደንዛዥ ዕፅ ልምዶች ጋር የተዛመዱ ተደርገው ይቆጠሩና አለአግባብ በተደጋጋሚ ቸል ይባላሉ።

የአገሬው ተወላጅ ህዝቦች በካናዳ ውስጥ ከየትኛውም ማኅበረሰብ እና የህዝብ ክፍል እጅግ መጥፎ የጤና ውጤቶች ያጋጥሟቸዋል።

የአገሬው ተወላጅ ሴቶች ከፍተኛ የደም ግፊት ፣ የልብ በሽታ ፣ የስኳር ህመም ፣ የማኅጸን እና የሐምት ከረጢት ነቀርሳ እንዲሁም ኤችአይቪ / ኤድስ ፣ የዕፅ ሱስኝነት ፣ የአእምሮ ህመም እና ራስን የመግደል ሙከራ በከፍተኛ ደረጃ ያታይባቸዋል።

ዕድሜያቸው ከ 15 ዓመት በታች የሆኑ የአገሬው ተወላጅ ልጆች ከአንታሪዮ 4.1% ብቻ ናቸው ነገር ግን ከእነዚሁ በግምት 30% የሚሆኑት በማደግ ቤት ያሉ ልጆች ናቸው።

እነሱ በሕፃናት ደህንነት ውሳኔ አሰጣጥ ላይ በሁሉም ቦታ የተወከሉ ናቸው ፣ እናም ውሳኔዎች እየበዙ ሲሄዱ የጣልቃ-መግባት አዝማምያ ይበልጥ እየጨመረ ይሄዳል።

የፌዴራልና-ክልላዊ የፍርድ ቤት ውዝግብ የአገሬው ተወላጅ ልጆች ለጤና አገልግሎቶች የገንዘብ ድጋፍ እንዳያገኙ ያደርጋቸዋል።

የጆርዶን መርህ የሚባለው መጀመሪያ የሚገኘው የመንግሥት አካል ለሚሰጠው ማንኛውም አገልግሎት ያለ ምንም መዘግየት መክፈሉን ለማረጋገጥ የታሰበ ቢሆንም፣ መርሁ በጣም የተወሰነ፣ በመንግሥት አካላት ብቻ የሚተገበርና ሥራ ላይ የሚውል በመሆኑ ሕክምና የሚያስፈልጋቸው በርካታ የአገሬው ተወላጅ ሕጻናትን ሳያካትት ቀርቷል።

ከቀደምት ህዝቦች (First Nations) ወጣቶች መካከል ያለው ራስን የማጥፋት ሙከራ አደጋ መጠን የአገሬው ተወላጅ ካልሆኑት ጋር ሲነፃፀር እስከ ሰባት እጥፍ ድረስ ከፍ ይላል። እ.ኤ.አ. በኤፕሪል 2016 በአንታሪዮ ሰሜናዊ ክፍል በሚገኘው አታዋፒስካት በተባለ የቀደምት ሕዝቦች ስፍራ ውስጥ በአንድ ዓርብ ምሽት ጊዜ አምስት ልጆች ሕይወታቸውን በራሳቸው ለማጥፋት መሞከራቸው ታውቋል።

የጤናማ ስደተኛ ተጽዕኖ፡- ጥናቶች እንደሚያመለክቱት ጤናማው የአዲስ-መጤ ተፅእኖ (ጤናማ ስደተኛ ወደ አስተናጋጁ ሀገር ከገባ በኋላ የጤና ማሽቆልቆል እንደሚገጥመው) ድሃ ወይም ትልቅ የባህል ርቀት ካላቸው ባህላዊ ሩቅ አገሮች በሚመጡ ስደተኞች ላይ እጅግ ብርቱ ነው።

የምርመራ ማጣሪያ፡- ዝቅተኛ ገቢ ካላቸው እና በዘር ከተለዩ የማኅበረሰብ ክፍሎች የሚመጡ ሴቶች ክሊኒካዊ የጡት ምርመራ፣ ለጡት ካንሰር ምርመራ የሚወሰድ የማሞግራም ኤክስ-ሬይ፣ ወይም የማህጸንን ካንሰር ለመመርመር የፓፕ ጠብታ (PAP smears) ምርመራን የማድረግ ዕድላቸው በጣም አነስተኛ ነው።

የዕድሜ ጣርያ፡- በጣም ሀብታም በሆኑ ሰፈሮች ውስጥ ከሚኖሩ ወንዶች መካከል ወደ 70% የሚጠጉት እስከ 75 ዓመት ዕድሜ ድረስ ይኖራሉ። በአንጻሩ በድሃው ሰፈር ውስጥ ከሚኖሩት ወንዶች ውስጥ 50% የሚሆኑት ብቻ ወደዚያ ዕድሜ ጣርያ ይደርሳሉ ።

ተደራሽነት፡- እ.ኤ.አ. በ2014 እስከ 13% የሚጠጉ ዝቅተኛ ገቢ ያላቸው ካናዳውያን መካከለኛ እና ከፍተኛ ገቢ ካላቸው 10% ካናዳውያን ጋር ሲነፃፅሩ ያልተስተካከሉ የጤና እንክብካቤ ፍላጎቶች እንዳሏቸው ይጠቁማል። ይህም ተገቢ የጤና እንክብካቤን በማግኘት ላይ ችግር እንደገጠማቸው ያመለክታል።

በዘር የተለዩ ሕፃናት በማድረግ አሳዳጊዎቻቸው ቤት ውስጥ ለልዩ ልዩ ዓይነት የዘረኝነት ጥቃት፣ እንዲሁም ባህላዊና አግባብ ላልሆነ አያያዝ በቀላሉ የተጋለጡ ናቸው።

አንድ ራዕይ፣ አንድ ድምጽ (2016) የተባለ በአንታሪዮ የሕጻናት ደህንነት አገልግሎት ስለ ስልታዊ የጸረ-ጥቁር ሀሳቦች ዘረኝነት ጉዳይ የዘገበው ሪፖርት እንዲህ ይላል።

ነጮች የማድረግ አሳዳጊ ወላጆች በእነሱ እንክብካቤ ስር የተቀመጡትን ጥቁር ልጃገረዶች ፀጉር ብዙውን ጊዜ ይላጫሉ። ይህም ድርጊት ለልጃገረዶቹ ከፍተኛ የስነልቦና ጉዳት ያሳድርባቸዋል።

ይህንንም የእውነት እና እርቅ ኮሚሽኑ ሰምቷል፡ “የሕፃናት ደህንነት ጉዳይ ሲስተም ውስጥ የመፈናቀልና የመለየት ኦዲት ሲወርድ ሲዋረድ በብዙ ትውልዶች እየቀጠለ መምጣቱን ተረድቷል። በዚህም ምክንያት ብዙ ልጆች ከቤተሰቦቻቸው መለየት ብቻ ሳይሆን ከአባሮቻቸው ማንነታቸው ጋር ለዘላለም ተቆራርጠዋል።

ፈጣን ማስታወሻዎች

ስለ ቀለም ህዝቦች ስንጋገር የዘር መሠረታችውና ቅሬተ-ቅርሳቸው ከአውሮፓ ያልሆኑትን ካናዳውያንን ማለታችን ነው። እነዚህም ካናዳ ውስጥ የተወለዱና ከካናዳ ውጭ የትም የተወለዱ፣ በሁለቱም ሳራ ስላሉ የቀለም ሰዎች መናገራችን ነው።

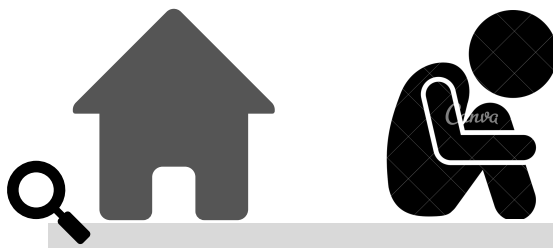
ነባር የአገሬው ተወላጆች ስንል በአገሪቱ የነበሩ ቀድሞት ህዝቦች {First Nations / Natives} [የተመዘገቡና እውቅና የተሰጣቸው እንዲሁም ያልተመዘገቡ] ሜቲስ እና ኢንዩት ስለሚባሉ ሕዝቦች ነው።

በቶሮንቶ ውስጥ በድህነት ከሚኖሩት ሰዎች ውስጥ 62% የሚሆኑት በዘር ልዩነት ከሚታዩ ቡድኖች የመጡ ናቸው። በካናዳም በዘር ልዩነት ከሚታዩት ውስጥ 52% የሚኖሩት በአንታሪዮ ውስጥ ነው።

በካናዳ ውስጥ በዝቅተኛ ገቢ ተቆራጭ (LICO) ወይም በዝቅተኛ የገቢ ልኬት (LIM) የሚመደቡ ቤተሰቦች ከገቢዎቻቸው ውስጥ በጣም ከመቶኛ ውስጥ ትልቁን የሚያጠፉት በአስፈላጊና መሠረታዊ ነገሮች ማለትም እንደ ምግብ እና መጠለያ የመሳሰሉት ናቸው። ድህነትን የምንለካውም በዚህ መንገድ ነው።

ስልታዊ ዘረኝነት ብዙውን በስውር በሚሠራ ተቋማዊና የተዛባ ፖሊሲ፣ ልምምድና አሠራር ምክንያት የሚፈጸም ሆኖ በተለያዩ ቡድኖች መካከል እንዲንጠቅም ሌላውን የሚጎዳ አሠራር ነው።

የተወሰኑ ቡድኖችን በተለያዩ መንገዶች እንዴት ሊጎዳ እንደሚችል አስቀድሞ ግምት ውስጥ ያለስገባ፣ ሁልጊዜም እንደተለመደው አካሄድ ብቻ የመከተል ውጤት ሊሆን ይችላል።

ምን እየተደረገ ነው?

አክሮስ ባውድረስ፡ ተከታታይ የአእምሮ ጤና ድጋፎችን እና አገልግሎቶችን ይሰጣል። እንዲሁም በፀረ-ዘረኝነት / ጸረ-ጥቁር-ዘረኝነት በፀረ-ጭቆና ማዕቀፎች ውስጥ ሆኖ ይሰራል።

እነዚህ ማዕቀፎች ዘረኝነት እና አድልዎ በአእምሮ ጤና እና ሁለ-ገብ ደህንነት ላይ የሚያስከትሉትን አሉታዊ ተፅእኖ ያሳያሉ።

www.acrossboundaries.ca / info@acrossboundaries.ca

ማኅበረሰባዊ የጤና ማዕከሎች (CHCs) እንደ - አክሰስ አሊያንስ ማልቲካልቸራል የጤናና ማኅበራዊ አገልግሎቶች፤ አነሽናውብ ጤና በቶሮንቶ፤ ሃሚልተን ኡርባን ኮር፤ እንዲሁም ታይቡ - እና እህታቸው የሆኑ አቦሪጂናል ሄልዝ አክሰስ ማዕከላት (AHAC's) እንደ አነሽናውብ ሙሽኪኪ እና ሽካቃሚክ-ክወ የጤና ማዕከል - የመሳሰሉት ባህላዊውና ጥንቃቄ የጠበቁ ተዛማጅነት ያለውና ምላሽ የሚሰጥ ቀዳሚ የጤና እንክብካቤ በሚያስፈልጋቸው ማህበረሰቦች ውስጥ ለማቅረብ በጥምረት ይሰራሉ። www.aohc.org / mail@aohc.org

